

A földrajzi szemléltetés

Szemlélődés

érzéki
benyomások
szerzése a földrajzi
környezetről,
tárgyairól,
jelenségeiről,
folyamatairól

a valósághű
és helyes
fogalomalkotáshoz
is szükséges
összefüggések
felismerése

gondolkodás

spontán és tudatos

De mi is a valóság?

szubjektív elemek

társadalmi konszenzus

általában az
emberek szerint

olyan dolgok, melyekről mások
azt mondták, és úgy tűnik,
mindenki egyetért vele

olyan dolgok, melyekről
saját követlen tapaszta-
lataink alapján tudunk

„hiszem, amit látok” filozófia

Azt veszi-e észre,
amit mi akarunk?

Úgy látja-e,
ahogyan mi
szeretnénk?

@MRWHAITE

Szemléltetés

oktatási eljárás

a megismerést a tapasztalásra építi

a szemléletesség elvét a gyakorlatban alkalmazza

célja:
érzéki észlelés

a valóság megfigyelése

szemléltető eszközök
használata

szemlélődés – szemléltetés

ugyannak a dolognak kétféle nézete

a tanár és a tanítványok közös munkáját feltételezi

tanár
valamit bemutat + irányítja
a tanulóknak tevékenységét

tanulók
megfigyeléseket végeznek,
vizsgálódnak, gondolkodnak →
gyakorlati és elméleti
feladatokat oldanak meg

A megfelelő szemléltetési (bemutatósi és megfigyelési) mód kiválasztása a tanár feladata

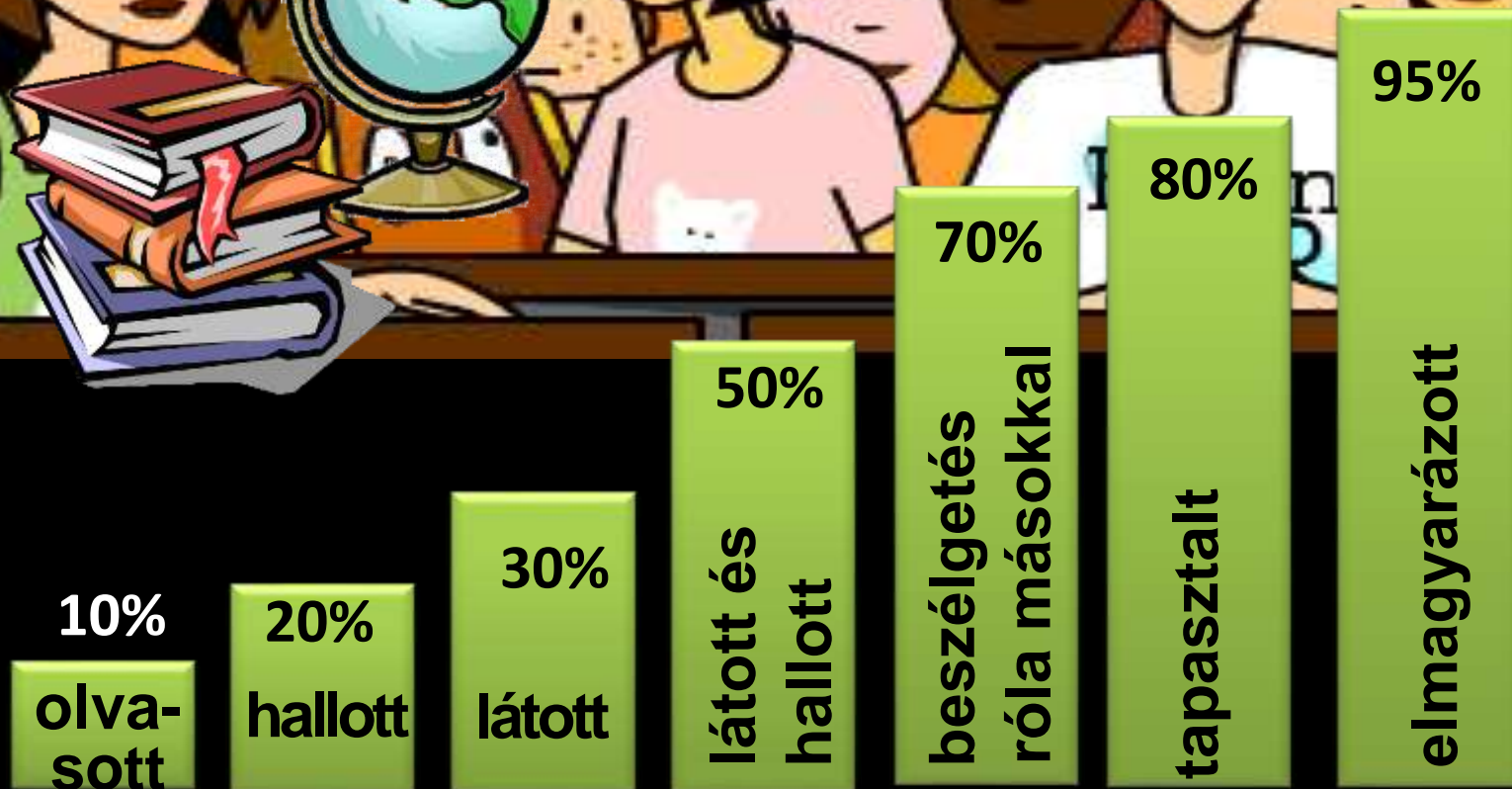
de! megspórolja az elképzelést

Szemléltetési szabályok

1. Jellemzőség elve

- a földrajzi szempontból lényegest, sajátost
- a legjellemzőbb példákkal

2. Minél több érzékszervet foglalkoztatni

Mennyi marad meg az információkból?

Szemléltetési szabályok

1. Jellemzőség elve

- a földrajzi szempontból lényegest, sajátost
- a legjellemzőbb példákkal

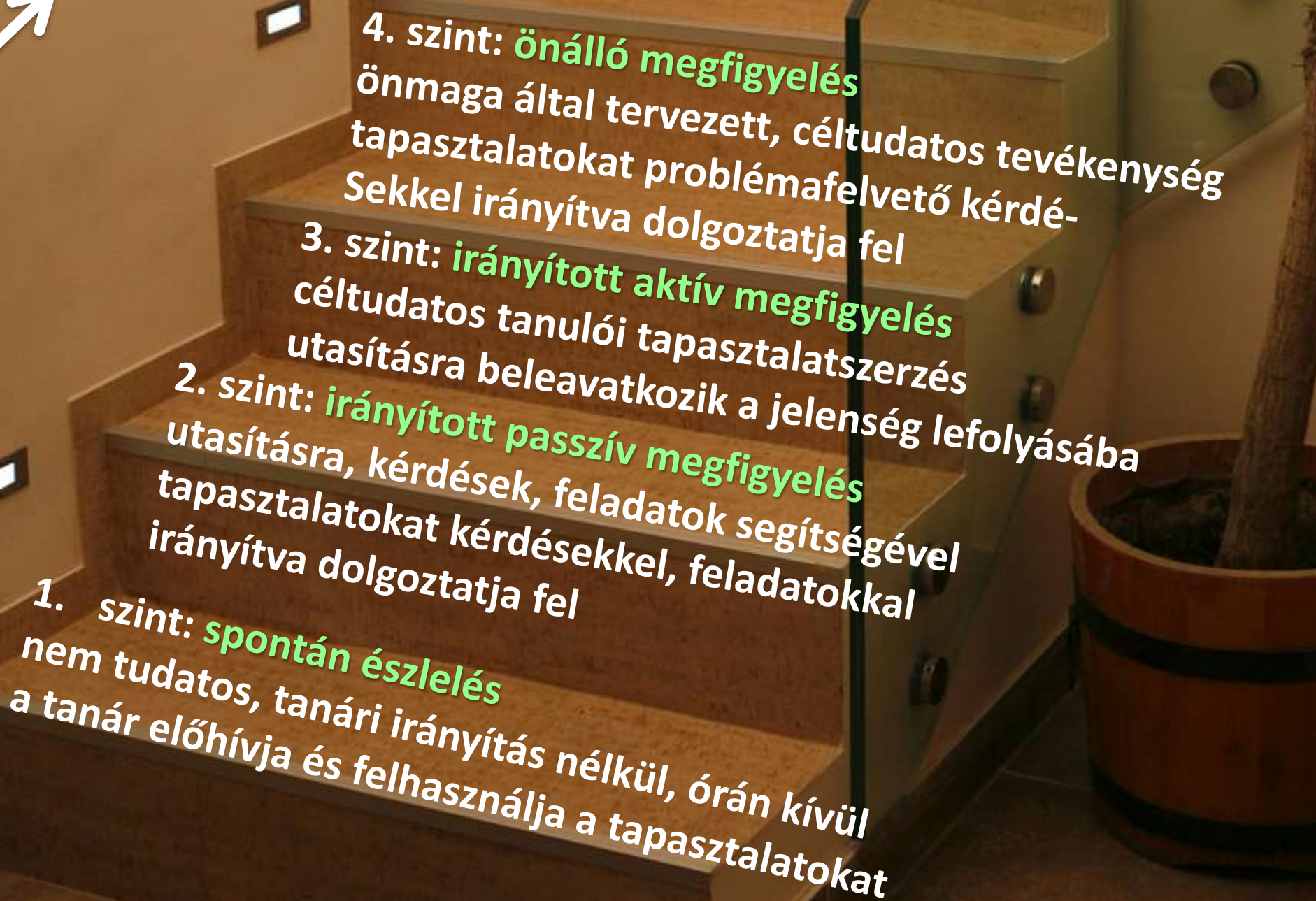
2. Minél több érzékszervet foglalkoztatni

3. Mindenki megfelelően érzékelhesse

4. Mindenkinek legyen elegendő ideje a megfigyelésre

5. A környezet tájait, objektumait, jelenségeit nem statikusan, hanem keletkezésükben, változásukban, fejlődésükben ismertesse meg ← bemutatásuk is dinamikus, cselekvéshez kapcsolódó

**6. A tanulók figyelmének irányítása
magyarázat, kérdések, utasítások, megfigyelési szempontok, rajzolás, feljegyzés stb.**

1. szint: **spontán észlelés**
nem tudatos, tanári irányítás nélkül, órán kívül
a tanár előhívja és felhasználja a tapasztalatokat

2. szint: **irányított passzív megfigyelés**
utasításra, kérdések, feladatok segítségével
tapasztalatokat kérdésekkel, feladatokkal
irányítva dolgoztatja fel

3. szint: **irányított aktív megfigyelés**
céltudatos tanulói tapasztalatszerzés
utasításra beleavatkozik a jelenség lefolyásába

4. szint: **önálló megfigyelés**
önmaga által tervezett, céltudatos tevékenység
tapasztalatokat problémafelvető kérdé-
sekkel irányítva dolgoztatja fel

Tanulói megfigyelés szintjei

Multitasking

egyidejű párhuzamos feladatvégzés

a cselekvések
összecsúsítása

figyelem-
megosztás